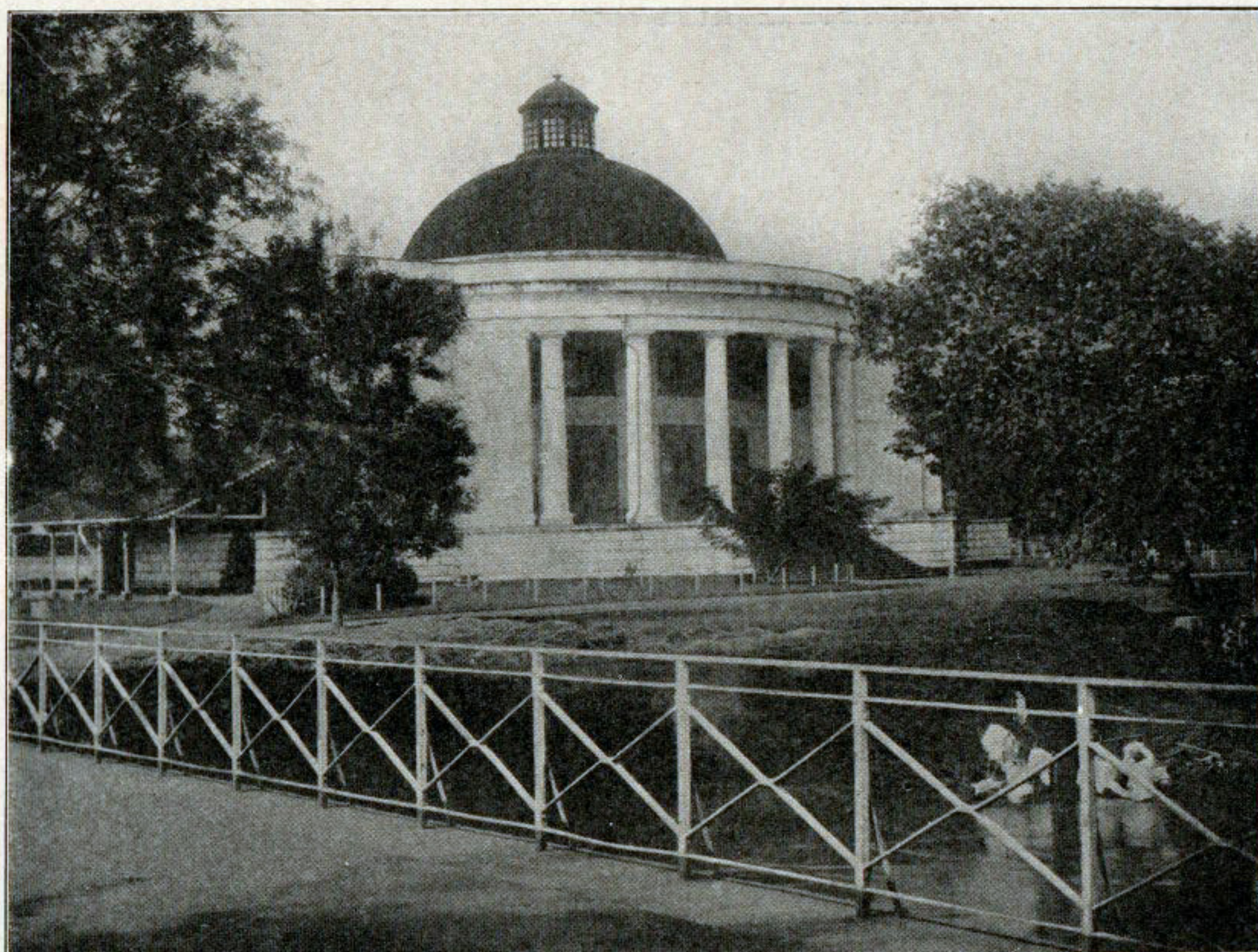

195. WILLEMSKERK TE WELTEVREDEN.

In den 'tijd der O.-I. Compagnie werden op de plaatsen, waar een voldoende aantal Protestanten woonden, Protestantsche kerken gebouwd. Van de kerken in of nabij de oude stad Batavia is alleen de z.g.n. Portugeesche Buitenkerk aan het begin van den weg van Jacatra (van 1695) over. Toen de Europeesche bevolking van Batavia zich verplaatste naar Weltevreden werd de Willemskerk gebouwd op het Koningsplein.

195. GERÉDJA WILLEMSKERK DI-WELTEVREDEN.

Pada zaman Koempeni, dinegeri-negeri jang banjak orangnja Kristen-protestant, maka disitoe didirikan seboeah gerédja. Semendjak pendoedoek bangsa Belanda di Betawi banjak jang berpindah ke Weltevreden, maka didirikan orang geredja Willemskerk ditepi tanah lapang Gambir.

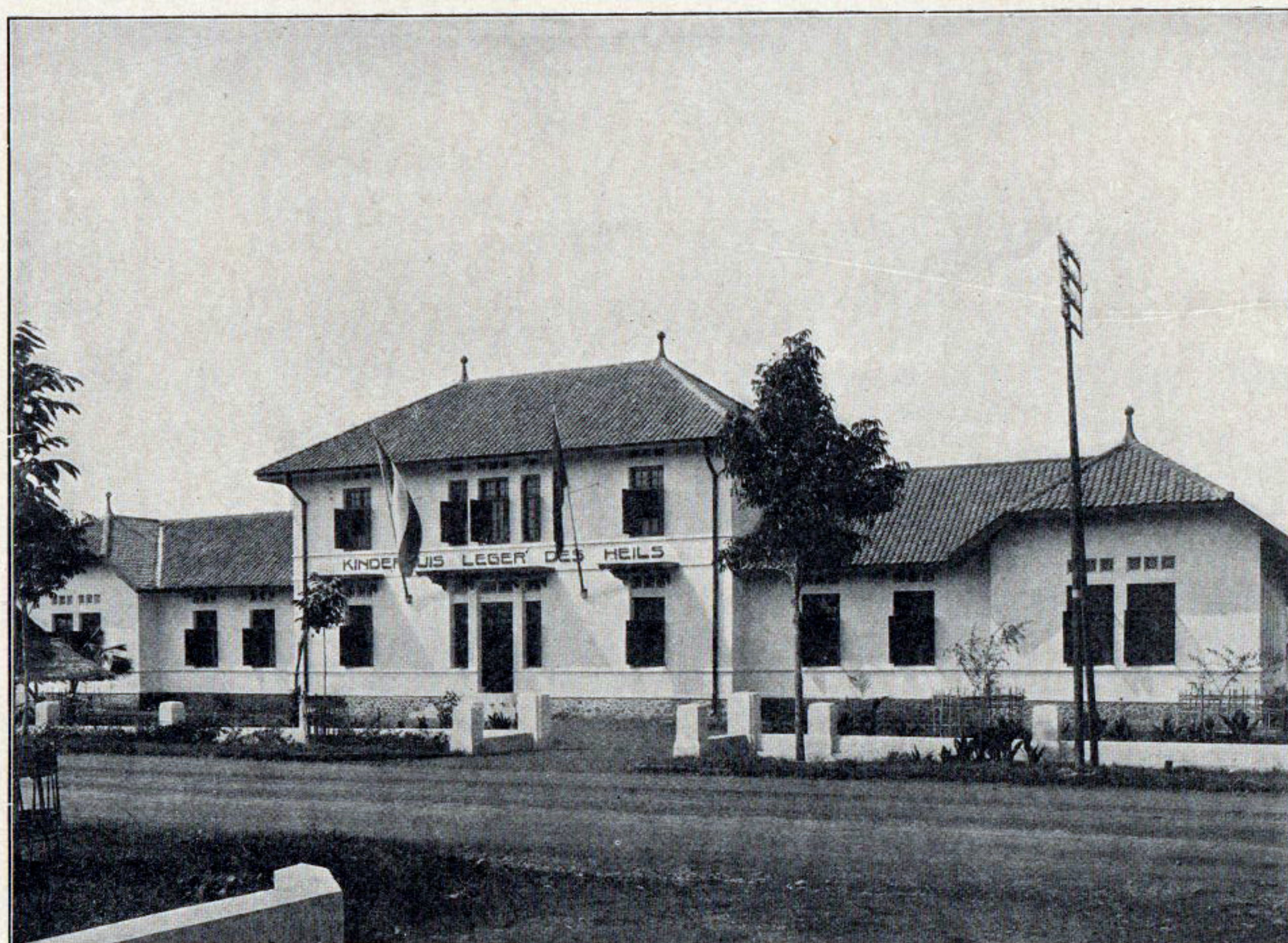

196. ROOMSCH-KATHOLIEKE KERK TE WELTEVREDEN.

Deze kerk staat op den hoek van het Waterlooplein te Weltevreden en is met haar twee slanke torens wel de mooiste Roomsche-Katholieke kerk in Indië.

196. GERÉDJA ROOM-KATOLIEK DI WELTEVREDEN.

Gerédja ini letaknja pada oedjoeng tanah lapang singa di Weltevreden. Oléh doea boeah menaranja jang tinggi itoe, maka mendjadi terindahlah diantara gerédja² Room ditanah Hindia ini.

197. KINDERHUIS VAN HET LEGER DES HEILS
TE BANDOENG.

Het Leger des Heils, hoewel het in Indië en speciaal op Celebes ook aan zendingswerk doet, is toch in de eerste plaats eene menschlievende instelling van maatschappelijken aard. Op Java werkt het sedert 1894, op Midden-Celebes sedert 1913, op Sumatra sedert 1915. Het hoofdkwartier is te Bandoeng. Het Leger verzorgt 4 melaatschenkolonies, een ooglijdershospitaal te Semarang, Kinderhuizen, landbouwkolonies, Militaire Tehuizen enz.

197. ROEMAH PERLINDOENGAN KANAK-KANAK
KEPOENJAAN „LEGER DES HEILS” (= BALATENTERA
KESELAMATAN) DI-BANDOENG.

Persekoetoean „Leger des Heils” itoe maksoednja memperbaiki keoentoengan orang jang kesengsaraan, bekerdja dip. Djawa semendjak t. 1894, di-Selêbes semendjak t. 1913, dip. Soematera semendjak t. 1915. Jang diadakannja sekarang: 4 kampoeng tempat perlindoengan orang sakit berkoesta, seboeah roemah orang sakit mata (di Semarang), tempat² perlindoengan anak piatoe dan anak lain jang kesengsaraan; kampoeng orang kelana dan pengombara djadi orang berladang, roemah kesenangan orang militèr d.l.l.

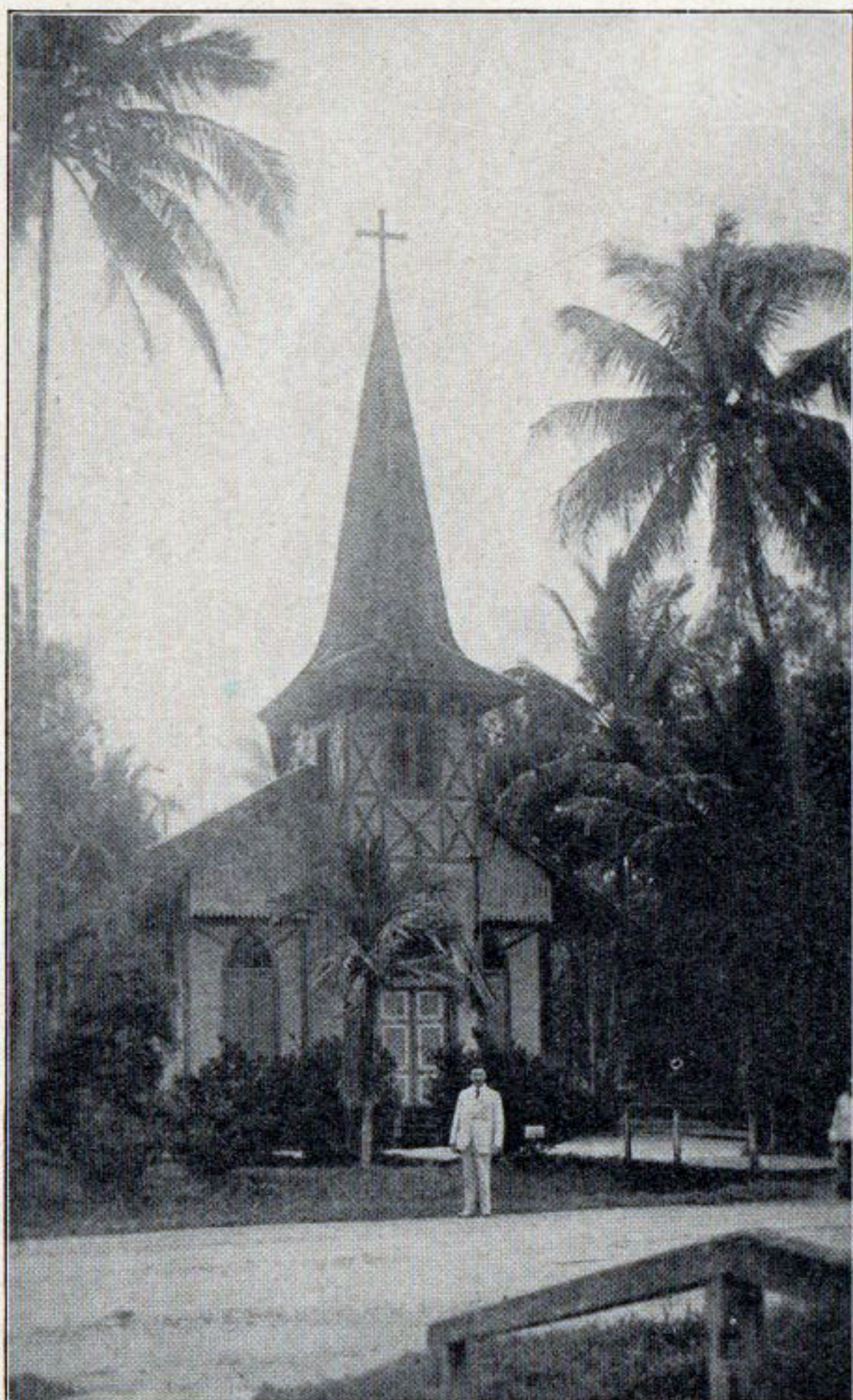

198. KERKJE VAN DE RIJNSCHE ZENDING TE MENTAWAI (TEN W. VAN SUMATRA).

Het Rijsche Zendingsgenootschap te Barmen (Duitschland) van 1828 werkt ook op groote schaal in Ned. Indië en wel op Sumatra in de Bataklanden, op Nias, de Mentawai-eil. en Enggano, met tezamen wel 300.000 Inlandsche Christenen; verder veel onderwijsinstellingen en ziekenverpleging.

198. GERÉDJA ZENDING DIP. P. MENTAWAI (SEB. BARAT P. SOEMATERA).

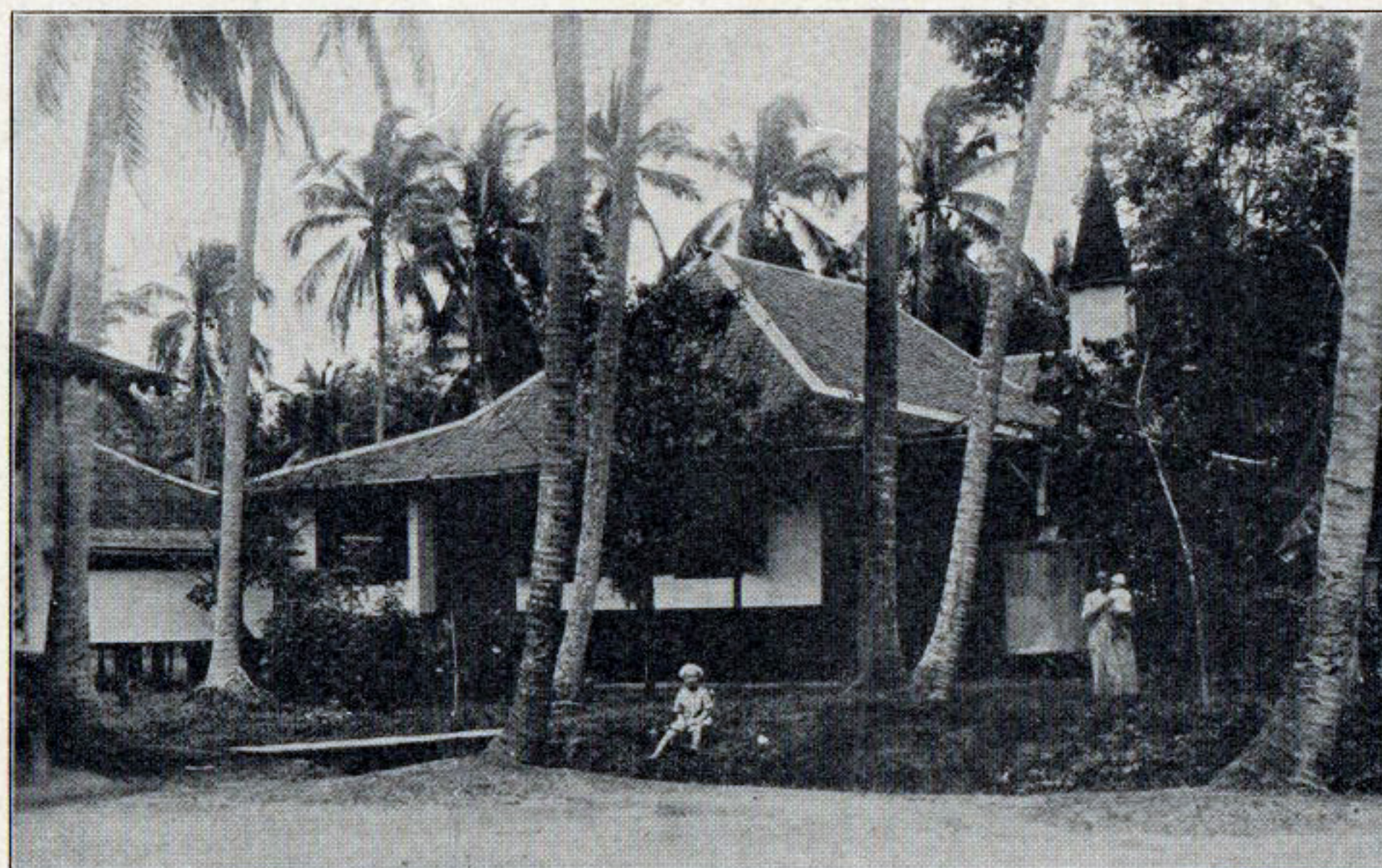
Persekoetoean Zènding di-Barmen (neg. Djerman) diadakan pada t. 1828. Di Hindia ini banjak djoega peroesahanja, banjaknja orang Kristennja lebih 300.000; ditanah Batak, dip. Nias, Mentawai dan Engganau.

199. ZENDINGSKERKJE VAN DE BAZELER ZENDING
TE KOEALAKOEROEN (Z. EN O. AFD. VAN BORNEO).

199. GERÉDJA ZÈNDING DI-KOEALAKOEROEN
(BORNÉO SELATAN DAN TIMOER).

199/200. Vroeger werkte de Rijnsche Zending ook op Zuid-Borneo, doch sedert 1925 is het werk alhier overgenomen door het Bazelsche Zendingsgenootschap, opgericht in 1815. De zendingspost te Koealakoeroen ligt zeer ver in het binnenland van Borneo aan de Kahajan of Groote Dajakrivier. Verder vindt men in Ned. Indië nog enkele buitenlandsche zendelingen van een Amerikaansch en een Australisch genootschap.

200. ZENDELINGSWONING TE KOEALAKOEROEN.

200. ROEMAH TOEAN PANDITA (ZÈNDELING) DI-KOEALAKOEROEN

199/200. Pengoesahaan Zènding di-Bornéo Selatan dan Timoer moela² ditangan Zènding-Barmen djoega; pada t. 1925 pekerdjaän itoe diserahkannja kepada persekoetoean Zènding di-Bazel (neg. Zwits). Pendita² itoe selaloe bekerdja djaoeh sekali sebelah oeloe soengai², ditengah negerinja orang Dajak.

201. ZENDINGSKERKJE TE JAKATI.
(WEST-NIEUW-GUINEE).

Op Noord- en West-Nieuw Guinee heeft het zeer lang geduurd voordat de zendelingen de Papoea's tot het Christendom konden bekeeren. Doch thans heeft de Utrechtsche Zendingsvereniging ruim 12.000 gedoopten op de Noordkust, op de eilanden in de Geelvinkbaai en in enkele kampoengs aan de Maccluer-golf op de Westkust van de „Vogelkop”. Tevoren is er zeer veel studie van de taal, de zeden en gewoonten van het volk noodig.

201. GERÉDJA ZÈNDING DI-JAKATI
(PAPOEA SEB. BARAT).

Moela-moela pandita² Belanda di-Papoea seb. oetara dan seb. barat, tidak seberapa orang jang soeka masoek agama Kristen. Sekarang ini telah lebih 12.000 orang Papoea dibaptiskannja. Dahoeloe hendaklah dipeladjari oléh pandita bahasa dan 'adat lembaga bangsa Papoea itoe.

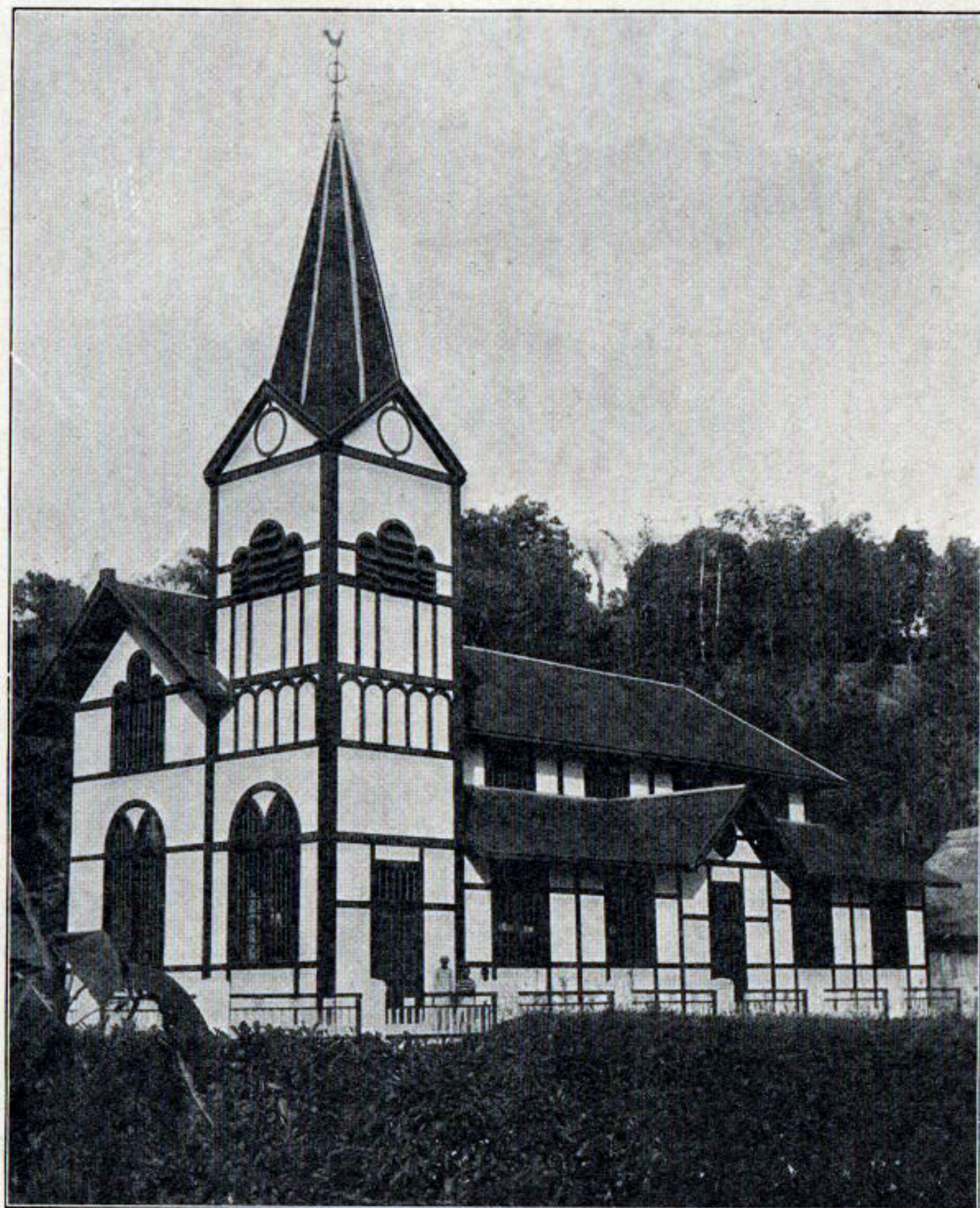

202. KERK EN SCHOLEN TE MODJOWARNO
(OOST-JAVA)

De zuiver Nederlandsche Zendingsverenigingen zijn: het Nederl. Zendelinggenootschap van 1797 (Oost-Java, Minahasa, Bolaäng Mongondow, Midden-Celebes of de Poso-streek, Boven-Deli); de Nederl. Zendingsvereniging van 1858 (West-Java, Z.O.-Celebes); de Utrechtsche Zendingsvereniging van 1859 (Noord- en West Nieuw Guinee, Halmahera, Boeroe); het Sangi- en Talaud-Comité van 1901; de Doopsgezinde Zending van 1848 (Djapara-Java en Angkola-Sumatra); de Luthersche Zending van 1852 (Batoe-eil.); het Java-Comité van 1855 (Angkola, Bondowoso, Kangean); de Salatiga-Zending van 1855; de Zending der Gereformeerde Kerken (Midden-Java, Soemba) sedert 1859; de Gereformeerde Zendingsbond van 1901 (Zuid-Midden-Celebes) en enkele kleinere.

202. ROEMAH GERÉDJA DAN SEKOLAH KRISTEN
DI-MODJOWARNO (DJAWA TIMOER).

Modjowarno masoek peroesahaannja persekoetoean Zènding Belanda, jang diadakan padi t. 1797. Lain daripada ini ada beberapa persekoetoean Zending di-Nederland lagi jang bekerdja di-Hindia ini.

203. WIJKLOKAAL VAN DE CHRISTELIJKE KERK TE AMBON.

203. GERÉDJA TAMBAHAN, DIBAWAH GERÉDJA
KRISTEN DI-AMBON.

203/204. In de streken, waar het Protestantsche Christendom reeds lang bestaat en veel Christenen zijn (zooals op Ambon, de Minahasa, Sawoe en Roti) behooren de Inl. Christenen tot de Protestantsche kerken in N. I.; daar zijn geen zendelingen, maar Eur. hulppredikers en Eur. en Inl. godsdienstleeraars. Die Protest. kerken in Ned. Indië tellen ongev. 140.000 Europeanen en 550.000 Inlanders. De gemeenten van de zendelingen tellen tezamen ongev. 400.000 Protestantsche Christenen.

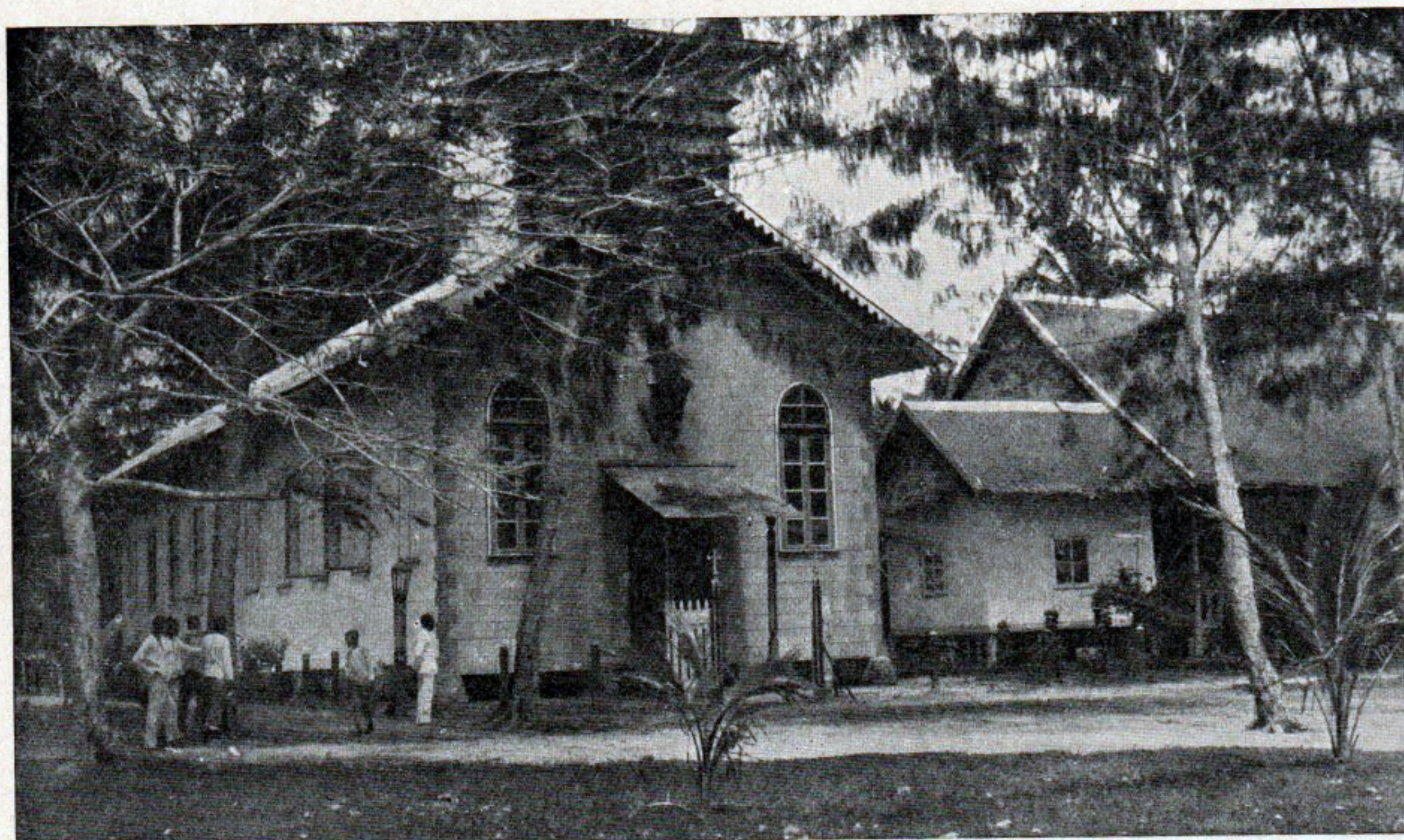
204. KERKGANGERS OP AMBON.

204. ORANG AMBON PERGI KEROEMAH GERÉDJA.

203/204. Negeri² jang orangnja soedah lama beragama Kristen (oemp. Ambon, Minahasa, Sawoe, Roti) terbilang masoek Perhimpoean Protestant di Hindia-Nederland. Orang Kristen Protestant di Hindia ini kira² 140.000 orang Éropah dan 550.000 orang Priboemi; apalagi ada kira² 400.000 orang Kristen Protestant jang diadjar oleh Zènding.

205. MISSIEHUIS TE LANGGOER (KAI-EIL.).
205. ROEMAH MISSIE DI-LANGGOER (P.P. KAI).

206. ROOMSCH-KATHOLIEKE KERK TE LANGGOER (KAI-EIL.).
206. GERÉDJA KRISTEN-ROEM DI-LANGGOER (P.P. KAI).

205/206. De zending der Roomsche-Katholieke Christenen wordt gewoonlijk aangeduid als de „missie”; de zendeling als „missionaris”. De missionarissen zijn priesters, evenals de pastoors der gevestigde Europeesche en Inlandsche gemeenten. Op de Kai-eilanden en de naburige Tanembar-eil. zijn 50 Roomsche-Katholieke kerken, 15 Missionarissen, een aantal Broeders en Zusters, scholen, een ziekenhuis enz.

205/206. Pengoesahaan Zending Roomsche-Katholiek biasanja diseboet *Missie*, penditanja „missionaris”. Di p.p. Kai dan p.p. Tanembar sekarang ada 50 boeah gerédja *Missie*, 15 orang missionaris dengan beberapa orang penolongnja, banjak sekolah, seboeah roemah sakit d.l.l.

207. ROOMSCH-KATHOLIEKE KERK TE KONGA (OOST-FLORES).
207. GERÉDJA ROOMSCH-KATHOLIEK DI-KONGA (P. FLORES SEB. TIMOER).

208. PATERS EN LEERLINGEN TE LELA (ZUIDKUST VAN OOST-FLORES).
208. MISSIONARIS DENGAN MOERIDNJA DI-LÉLA (P. FLORES SEB. TIMOER, PASISIR SELATAN).

207/208. Het belangrijkste R.-K. Missiegebied in Ned. Indië is Midden- en Oost-Flores met de Solor-eil.; onder dit beheer staan ook de missieposten van Midden-Timor. Dit gebied telt ruim 90.000 Inl. Christenen, 45 priesters, 50 Broeders en Zusters, 200 scholen enz. Oost-Flores had in den Portugeeschen tijd al eene missie; in de 19de eeuw is het in verval geraakte Christendom opnieuw gepredikt. Het totaal aantal Roomsche-Katholieke Christenen in Ned. Indië is ong. 180.000. Missiegebieden zijn nog: Midden-Java, West-Borneo, de Minahasa en enkele posten op Sumatra.

207/208. Daïrah pengoesahaan Missie di-Hindia ini jang teroetama jaitoe p. Flores seb. tengah dan seb. timoer, serta dengan p.p. Solor dan Timoer Tengah. Orang Kristen Roomsche-Katholiek disini lebih 90.000, pendita dengan penolongnja 100, sekolahnja 200 d.s.b. Banjahnja Kristen Roomsche-Katholiek semoeanja kira 180.000 orang. Adalah djoega Missie dit Djawa Tengah, Borneo Barat, Minahasa, Soematera.

209. ROOMSCH-KATHOLIEK KERKJE TE MERAUKE (ZUID-NIEUW GUINEE).
209. GEREDJA ROOMSCH-KATHOLIEK DI-MERAUKÈ (P. PAPOEA SELATAN).

210. TEHUIS VOOR MARINDINEESCHE JEUGD EN KAIIEESCHE
ARBEIDERS VAN DE R.-K. MISSIE. ZUID-NIEUW GUINEE.
210. ROEMAH PERKOEMPOELAN ANAK² MOEDA BANGSA MARIND
DAN ORANG KAI JANG BEKERDJA PADA MISSIE PAPOEA.

209/210. Deze missie staat onder hetzelfde bestuur als die op de Kai-eilanden. Evenals de Protestantsche Zending op Noord- en West-Nieuw Guinee heeft de Roomsche-Katholieke Missie op Zuid-Nieuw Guinee uiterst nuttig werk verricht voor de Papoea's. De Marind-Anim of de z.g.n. Kaja-kaja's dreigden uit te sterven ten gevolge van hunne verderfelijke zeden. Thans gaan zij stap voor stap vooruit in beschaving en welvaart.

209/210. Pekerdjaan Missie di p. Papoea Selatan amat berdjasa bagi bangsa Papoea, demikian djoega Zending di p. Papoea Oetara dan Papoea Barat. Bangsa Marind-Anim, jang diseboet orang djoega Kaja-kaja, hampir habis karena diroesakkan 'adatnja. Sekarang 'adatnja itoe moelaï beroebah, begitoe djoega kehidoepannja.